

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

2 Pro rebus licite bellum geritur repetendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

779

sua & clarius exponitur: sicut etiam a vers. Sed si humana. usq. ad vers. Non enim.

C. V. *¶ Militare non est peccatum.*

Item ejusdem in libro de verbu Domini, tractatu suo sermons 19.

Militare a non est delictum, sed propter pradam militare peccatum est: nec rempublicam gerere criminiosum est, sed ideo gerere b rempublicam, ut rem familiarem potius augeas, videtur esse damnabile. Propterea enim providentia quadam militantibus sunt stipendia constituta, ne dum sumptus quaerunt, prado e graffetur. *Ita infra. ¶ Dicit ipse Dominus, d [Reddite que Dei sunt, Deo, & que Cesaris, Cesari.]* Igitur, quod Cesar precepit, ferendum est: sed sit intolerabile, dum pradam exactores accumulunt. *Item infra. ¶ [Interrogaverunt Ioannem & milites: Quid faciemus & nos? Ait e illis Ioannes, neminem conculcatis, neque calumniam faciat, sed contenti estote stipendiis vestris.]* Hic jam cognoscere se debet omnis homo, qui militat. Non enim tantum de his militantibus scriptura loquitur, qui armata militia detinentur: sed quisquis militiae suae cingulo utitur, dignitatis suae miles ascribitur: atque ideo hac sententia potest dici (verbi gratia) militibus, protectoribus, cunctisque rectoribus. Quicumque sibi stipendia publice decreta consequitur, si amplius quaerit, tanquam calumniator, & conculsor Ioannis sententia condemnatur.

C. VI. *¶ Pacata sunt bella, quae geruntur, ut mali coarceantur, boni subleventur.*

Item ejusdem de diversis ecclesiae obsequiis.

A pud f veros Dei cultores etiam ipsa bella pacata sunt, quae non cupiditate aut crudelitate, sed pacis studio geruntur, ut mali coarceantur, & boni subleventur.

¶ Sicut etiam citat Ivo: quod tamen apud B. Augustinum non est inventum, quamvis epistola ad Iamariam talem sermone habeat titulum. Simile habetur sup. ead. vol. 6. est ergo, & de civitate Dei, lib. 19. c. 12.

C. VII. *¶ Summa est laus militiae, reipub. utilitatibus obedientiam exhibere.*

Unde Gregorius universis militibus g Neapolitanis, lib. 12. epist. 24.

Summa b militiae laus, inter alia bona merita, haec est, obedientiam reipub. i utilitatibus exhibere; sicut etiam nunc devotionem vestram fecisse didicimus, quae epistolis nostris, quibus magnificum virum Constantium Tribunum custodiam civitatis deputavimus praesse, paruit, & congruam militaris devotionis obedientiam demonstravit. Unde scriptis vos praesentibus curavimus admonendos, ut praedicto viro magnifico Tribuno, sicut & fecistis, omnem debeatis pro serenissimorum dominorum utilitate, vel conservanda civitate, obedientiam exhibere: quatenus quidquid a vobis haecenus bene gestum agnoscitur, per praesentis temporis vigilantiam ac sollicitudinem augmentetur.

Ex omnibus colligitur, quod militare peccatum non est, & quod praecpta parentis in preparatione cordis, non in ostentatione corporis servanda sunt.

QVASTIO II.

Quod autem quaeritur, quod sit justum bellum, Isidorus Etymol. l. 8. c. 1, inquit.

a Bede, & glossa ord. Luc. 3. Ivo p. 10. c. 125. Pann. l. 8. cap. 69. b agere. orig. c. prada. orig. d. Matt. 22. e. Luc. 3. f. Ivo p. 10. c. 108. g. Episcopia. orig. impressum. h. Anf. l. 3. c. 9. i. sancta reipubl. exhibere. orig.

C. I. *¶ Quid sit justum bellum.*

Iustum a est bellum, quod ex edicto i geritur, de rebus repetendis b, aut propulsandorum hostium causa. *& cap. 15. ¶ Iudex e dicitur, quasi jus dicens populo, sive quod iure disceptat. Iure autem disceptat, est iuste iudicare. Non est autem iudex, si non est in eo iustitia.* i ¶ Edicto] In codicibus Isidori etiam manuscriptis legitur, ex praedicto. Citas enim Ciceronem ex libro de republ. quae vocatur iustum esse bellum, nisi demeritatum, nisi iudicium, d. usq. de repetitu rebus.

C. II. *¶ Nihil ad iustitiam interest, siue aperti, siue ex insidiis aliqui pugnet.*

Item Augustinus in libro quaestionum 8. q. 9.

Dominus noster jubet e ad Iesum Nave, ut coadiuvat sibi retrofus insidias, id est, insidiantes bellatores ad insidiandum hostibus. Hinc admemoratur hoc, non iniuste fieri ab his, qui iustum bellum gerunt, nihil homo iustus praecipue cogitare debeat in his rebus, nisi ut iustum bellum suscipiat, cui bellare fas est. Non enim omnibus fas est. Cum autem iustum bellum susceperit, utrum aperta pugna, utrum insidiis vincat, nihil ad iustitiam interest. Iusta autem bella definiti solent, quae ulciscuntur injurias, si qua gens, vel civitas, qua bello petenda est, vel vindicare neglexerit, quod a iustis improbe factum est, vel reddere quod per injurias ablatum est. Sed etiam hoc genus belli sine dubitatione iustum est, quod Deus imperat, apud quem non est iniquitas, & novit quid cuique fieri debeat: in quo bello ductor exercitus, vel ipse populus non tam auctor belli, quam minister iudicandus est.

Cum ergo iustum bellum sit, quod ex edicto geritur, ut quo iniuria ulciscantur, quaeritur, quomodo a filiis Israel iusta bella gererentur.

C. III. *¶ Imoxius transiit filius Israel negatur, atq. ideo iusta bella gererentur.*

De his ita scribit Augustinus in quaestionibus Novemvorum, q. 44. ad c. 20.

Notandum g est, sane, quemadmodum iusta bella gererentur [a b filiis Israel contra Amorrhoeos] Imoxius enim transiit denegabatur, qui iure humanae libertatis acquiri patere debebat.

QVASTIO III.

Quod vero iniuria faciorum armis propulsanda non sumpsit & auctoritatibus probatur. Dominus i eorum ab Harode quaeritur ad interficiendum, non percutiendum sibi quaerit armorum, cum occulto insidioso posset in eum converti, manus Iudaeorum, sed fugiens in Aegyptum, latuit ibi per septem menses. Sic etiam, cum a Iudeis lapidibus percuteretur, abscondit se, & exiit de templo. Sic etiam cum duceretur ad crucem, noluit k commovere adversus Iudaeorum turbam, quae nuper ei obviam processerat, & cum psalmi & laudibus eum receperat. Sic etiam interrogatus a Pilato, an Rex esset, ait: [Regnum meum non est de hoc mundo. Si enim esset de hoc mundo, ministri mei utique decernerent, ut ego non maderem Iudaeis.] Insinuans illis ad regnum huius mundi pertinere, qui auxilio humanarum virium, non di vincto, profecto ab immanitate imperii sternerentur contendunt. Item cum discipulus suis ait: m [Si vos percuti fuerint in una civitate, fugite in aliam:] non arma armis, sed fugam persequentibus docuit opponi. ¶ Item, sicut legitur in Esai, Aegyptus a Nabuchodonosor devastata est, quae filio Israel contra Assyrios & Chaldaeos protectionem & defensionem auxilium promissa. Unde dicitur n est. [Baculus arundinis Rex Aegypti: super quem si aliquis innixus fuerit, confregitur, & perfringit manum invidentium.] Ipsi etiam Iudaei captivi ducti sunt, quia

a Ivo p. 10. c. 116. Pann. l. 8. c. 54. b al. regnum. c. Et l. 9. c. 4. d. Et idem sermone habetur l. 1. de officio. e. Iustit. f. abest ab orig. g. Ivo p. 19. c. 119. Pann. l. 8. c. 57. h. abest ab orig. i. Mai. 2. k. Matt. 21. l. Iuan. 8. m. Mai. 2. n. Esa. 19. 36. Exech. 29.

